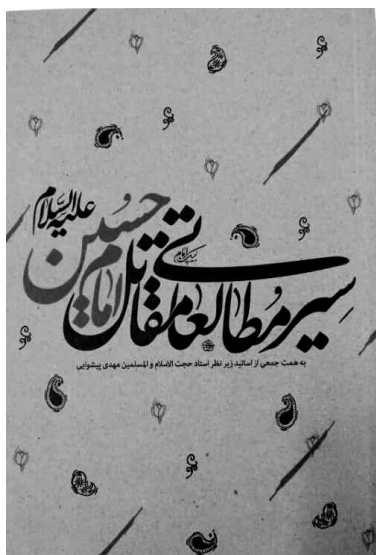

معرفی کتاب

دکتر محمدرضا فخر روحانی^۱

سیر مطالعاتی مقاتل امام حسین علیه السلام، مهدی پیشوایی و همکاران، قم، دفتر مقتل جامعه ایمانی مشعر، ۱۳۹۸ ش، ۱۱۱ ص.

کتاب مورد بررسی به بازخوانی و تلخیص ۲۳ عنوان از مهم ترین منابعی می پردازد که یا مقتل هستند و یا جنبه های مقتلی در آنان بسیار پررنگ است. در تهیه این مجموعه، افزون بر آقای مهدی پیشوایی، آقایان محمد هادی یوسفی غروی، محمدرضا جباری و محمد حسین رجبی نیز همکاری داشته اند. هدف از تهیه این مجموعه کوچک، آشنا کردن جامعه مداحان کشور با گستره ای از مقاتل است که هر مطلبی به دستشان می رسد، در برنامه های خود بازگو نکنند.

البته این پرسش مهم همچنان باقی است که مداحان محترم تا چه اندازه مجدانه در پی ارتقا بخشیدن به سطح معلومات تخصصی خود بوده اند؟ دلیل این پرسش این است که گاه صحنه هایی نادرست و ساختگی که به واقع موجب وهن شخصیت حضرت امام حسین علیه السلام و اصحابشان است در گفتار برخی از آنان مشاهده می شود.

۱. استادیار دانشگاه قم (Abumahdi1061@gmail.com)

کتاب مورد نظر دارای مقدمه‌ای کوتاه و هفت فصل است. در هر فصل چند کتاب و هر کتاب در حدود سه صفحه برای خوانندگان معرفی شده است. در «دوره پیش نیاز» به این کتاب‌ها پرداخته شده است: *لؤلؤ و مرجان* از میرزا حسین نوری، *آیینہ بی غبار*، از سید مهدی حسینی رکن آبادی و *کامل الزیارات* تألیف جعفر بن محمد بن قولویه قمی.

در «دوره مقدماتی»، این کتاب‌ها معرفی شده‌اند: *گزیده تاریخ قیام و مقتل جامع حضرت سید الشهداء* از مهدی پیشوایی، *تاریخ زندگانی امام حسین علیہ السلام* از سید هاشم رسولی محلاتی، *مثیر الاحزان* جعفر بن محمد ابن نما الحلّی، و *لهوف* از سید بن طاووس الحلّی.

در «دوره متوسطه»، این کتاب‌ها دیده می‌شوند: *شهادت نامه امام حسین علیہ السلام* که زیر نظر محمد محمدی ری شهری جمع‌آوری شد. *منتہی الامال* مرحوم شیخ عباس قمی، *لواعج الاشجان فی مقتل الحسین* از سید محسن الامین العاملی و *آغاز نهضت: تحلیلی از دوران حضور امام حسین علیہ السلام* در مکه نوشته نجم الدین طبسی.

در دوره پیشرفته، عناوین زیر به بررسی و تلخیص گذاشته شده‌اند: *الارشاد* نوشته محمد بن محمد بن نعمان البغدادی معروف به شیخ مفید، *قمقام زخار و صمصام بتار* نوشته فرهاد میرزا قاجار، *مقتل الحسین* نوشته سید عبدالرزاق الموسوی المقرم النجفی، و *وقعة الطف* نوشته ابو مخنف الکوفی.

در آن چه دوره پژوهشی نام گرفته است، تنها دو کتاب معرفی شده‌اند که عبارتند از *تاریخ سید الشهداء* نوشته عباس صفایی حائری و *تاریخ قیام و مقتل جامع سید الشهداء* که زیر نظر مهدی پیشوایی گردآوری شد. این کتاب در این جا برای بار دوم مطرح شده است و معلوم نیست که چرا کتابی که قبلاً در دوره «مقدماتی» معرفی شده بود، در دوره پژوهشی نیز معرفی شده است.

آخرین بخش کتاب، «ملحقات» نام دارد که شش کتاب در آن مطرح شده‌اند. این‌ها عبارتند از *عاشورا* نوشته سعید داودی و مهدی رستم نژاد، *ارزیابی انقلاب امام حسین علیہ السلام* از عالم لبنانی محمد مهدی شمس الدین، *آذرخش کربلا* نوشته محمد تقی مصباح یزدی، *بررسی تاریخ عاشورا* از محمد ابراهیم آیتی، و *ابصار العین فی انصار الحسین*

از محمد طاهر السماوی.

با وجود زحماتی که برای تهیه این کتاب کشیده شده است که ان شاء الله همه مأجور خواهد بود، اما مبنای این تقسیم‌بندی‌ها به روش علمی در مقدمه گفته نشده است. جای شگفتی است که چرا کتاب *کامل الزیارات* با داشتن بیش از ۸۰٪ روایت صحیح‌السند در «دوره پیش‌نیاز» مطرح شده، اما در «دوره پژوهشی» کتاب‌هایی که مطرح شده‌اند، هرگز از نظر وثاقت به *کامل الزیارات* نمی‌رسند. امید است جامعه مداحان کشور که مخاطبان این کتاب را تشکیل می‌دهند، از این منابع بهره‌مند شوند.